

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Bartolvs A Saxo Ferrato in primam Digesti Veteris Partem

Bartolus

Lugduni, 1567

In ius vocati vt eant.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-96393](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-96393)

f. Aetus. Barto. ad librum Secundum Digestorum.

9 Syndicus qui non denuntiauit maleficiū intra tempus execu-
tatur, si iudex fuit absens.
Cautela quando iudex est absens, q̄ syndicus et banitus com-
pareant in termino ad tribunal, et protestentur.
§. Item si. hoc ut mulctā possit imponi, scilicet causa
competente iudicis, et q̄ non excedat metam sue iurisdictionis,
vt ex isto s. euidenter apparet. in reg. ubi, remittet. si aut̄ non in
posuit, debet ab imponendo abstinere. In regu ubi, feriatu
dies. No. q̄ ille qui citatur, vt cōpareat die feriato, si non cō-
paret, non dicit esse contumax. Ratio est, q̄ si cōparet nihil
posset explicari cū eo, hoc verum, nisi citet ad videndū offerri
libellū iudici. Nam ad illum actum debet comparere, cum pos-
sit eo tempore expediri, vt l. miles. s. sexaginta. infra de adulte-
ris. et notat. in l. j. de feri. et in l. i. c. de feri. Quod est verum, et
si dies erat feriatu in honorem Dei, vt est gl. ordinaria. decimaquin-
ta questione quarta. placita secularia. Sed in quāq̄ ista citatio
facia tpe iudicio, et directa in tempus feriatu, valet? hoc leg-
nō dicit si valet vel nō, sed dicit q̄ die feriatu non tenet compa-
rere: non tū declarat an debeuit cōparere ante vel post. Itaz
q̄tione ponit hmo. in c. conquestus. extra de feriis. l. j. c. de fe-
ris. l. fina. et videntur doctores cōiter tenere q̄ aut̄ error. in ex-
pressis in citatione, puta q̄ citatus est aliquis vt cōpareat die
dominico, tunc citatio est nulla ipso iure, vt l. j. de feriis. Aut er-
ror nō est expressus in citatione, et valet citatio. Sed q̄n debet
citatus comparere, dicitur alii qui quod aut̄ dies feriatu assignat,
vt terminus in quo, aut vt terminus in quem, aut vt terminus
post quem. Si assignatur vt terminus in quo debet comparere
die sequenti, non feriatu, vt infra, de arbitris. l. celsus. et infra si
qs cau. l. fca. s. si quis iudicio. in versi. inbet per totā diē in
dich esse diffusum, et. Aut est terminus in quem, vt puta si citat̄
vt compareat vsq̄ ad diē dominicam. Nam dicitio, vsq̄, est ex-
clusiua, ideo debet comparere ante. Et si non comparer ante, est
quod sibi imputetur. Ita intelligit. C. de temporibus appella-
tionum. l. secunda. in fine, et extra de dolo et contumacia. c. cum di-
lecti. Aut assignat vt terminus post quem, et tunc post illū ter-
minum finitur dilatio. Et de hoc nullum dubium est, vt statim
post illū terminum debet comparere infra de verbo. signifi. ce-
dere diē. Richardus de Sens. cuius auctoritas magna fuit,
dicit, q̄ vbi dies feriatu cadit in terminum, in quo q̄ citatio est
nulla ipso iure, nec fit defensio in diē sequentem. Et est ratio,
q̄ citatio ista est directa in tempus a quo non potest incipere,
ergo vitiaf. allegat infra de verb. obli. l. ex l. i. mo. Et si dicas, nō
ne sunt duo pcepta, q̄ cōpareat, et q̄ certo die tērgo l. j. in illa diē
nō cōpareat tenet cōparere sequenti. Sic argumentat litera in
dicto c. cū dilecti. et est expressum in dicto s. si quis iudic. Respo-
deo interduo actus vitiaf. ex expressione diei, vt si pmitto ti-
bi dare hodie decem Lapue, vt iustitia. de verb. obli. s. locata.
in pceptis iudicis, que sunt stricti iuris, que si cōtinet in pos-
sibilitatem ratione temporis, ipso iure sunt nulla, vt b. s. loca.
Ad leges suas respondeo, q̄ loquuntur in impedimento q̄ nō
continebat pceptus iudicis, sed emerit in persona partis pu-
ta erat impedimentum morbi vel alterius accidentis. Tunc est
pars si vult euitare vt non dicat fuisse contumax, debet compa-
rere morbo et causa cessante. Ita loquitur extra de elec. ca. cū
pientes. s. q̄ si per viginti. lib. vj. Sic enim loquuntur iura con-
traria. Facti de leg. s. si mihi et tibi. s. si quis seruos. C. de fide-
iuf. l. sancimus. Preterea l. celsus. s. de arbi. nō habet obstare:
q̄ illa loquit in actu, qui de sui natura poterat explicari in ter-
mino, sicut est actus solutionis, qui pot̄ explicari quolibet tē-
pore. Sic loquitur de actu, qui non potest explicari in termino.
Et sic non obstat lilla. Sed quero, quid e contra, citatio est fa-
cta die feriatu vt veniat die nō feriatu, an valet? Communiter
dicitur, q̄ nō, quia habet vitiosum initium, vt l. si minor. j. de
feriis ex parte et est expressum in l. fina. C. de feri. vbi vox peca-
tus, et. Hoc dicunt, quod in citatione est considerandus actus
iudicis et actus executoris: actus iudicis non potest fieri die
feriatu, actus vero executoris potest fieri, sed quare non potest
committi tpe feriatu, sed executio potest fieri per nuntiu? Pos-
sunt esse due rationes pro hoc, quia actus executoris trahit ad
tempus actus iudicis. Modo ita est, q̄ si actus factus tempo-
re feriatu trahitur ad nō feriatu, tunc valet, vt patet in exami-
natione testium, q̄ pot̄ fieri tempore feriatu, q̄ trahitur ad tem-
pus iuramenti, s. in q̄ nō. in l. si q̄n. et ubi dicit. C. de testi. Alia ra-
tio est, q̄ actus mere executionis, non est aliud quam mera exe-
cutio, sed executio mera potest fieri tempore feriatu, vt in c. fin.
extra de iudi. ergo, et. In d. dictus credo verum in tempore fe-
riato propter utilitatem hominum, vel in feriis repentinis. Se-
cus in feriis in honorem Dei iudicis, q̄ lex dicit, p̄comis hor-
rida vox sicut, et l. fina. C. de fer. Et inde mera executio non po-

test fieri his dieb. Bene tamen credo, q̄ possit fieri si exorbitat
de fuga, vel q̄ res sit tēpore pertura, vt nō. in d. l. i. c. et d. l. i. c.
ro, iudex fecit actū vni tempore feriatu, nūquid possit reuoca-
ri? Et dicitur q̄ sic, sine tēnerit actus, sine nō. Nā illud tēpus
q̄ est iudicū in actu faciendo, est iudicū in actu reuocādo
vt l. minor. in prin. j. de enic. et ubi gl. et nō. p. Jac. de Bre. in l. j. s.
nuntiatio. j. de nō. ope. nū. et S. nūquid citatus a Papa vel Im-
peratore die feriatu debeat pparere? Die q̄ sic, q̄ ferie sunt de
iure diuino, sed de iure civili potius, vñ Papa et princeps pot-
sunt derogare, vt C. de legi. l. digna. vor. in gl. si. in prin. Ad est
ergo necesse q̄ pars cōpareat apud tribunal, et protestet. Et
sic est in arg. q̄ si iudicis nō denunt. ante maleficiū intra ter-
minū, q̄ inde se absentant iudex, q̄ excusat. Et si banitus nō
pparuit intra terminū sibi assignatus: q̄ se absentat iudex, co-
rā quo debeat cōparere, et nō currit terminus banni, nec iudi-
cus incidit in penā Lautius tū est, q̄ cōpareat ad tribunal, et
protestet. vt l. i. c. de his qui per me. in d. nō. appel. et l. de p̄p̄lo
s. si qs ipsi p̄p̄lo. j. de nō. ope. nū. et l. ab eo. j. de nau. fen. et
eadē gl. libi. secus si actor nō fuit, imo videt circumdici edictū,
vt j. de iudi. l. x. post edictū. Sol ista gl. nō intelligit in citato, s.
in eo, q̄ habebat fiteri ex sua promissione, q̄ pmissio nō circum-
ducit si altera pars abest, vt j. si qs cau. l. j. s. q̄ aut̄ dicitio. in ver.
alteruter et ita nō. j. de eo p. que fa. et l. h. s. s. si stipularor. q̄
nō. et In ea gl. libi. de h. locus. Adde q̄ dicitur q̄ qs en. l. s. et
medi. in h. s. ea. l. in pn. S. equit in gl. venire d. s. Dicitur cū sit ex-
pressū, q̄ citatus habet intentionem fundatam ad non compa-
rendū de iure communi. Nunquid? in casibus in quibus proce-
ditur sine sit repute. figura iudicis finit ferie? Sic vt plene ha-
bes hodie in c. sepe. extra de verb. signifi. in clem.

ADDITIONE.
Quod non. Adde Pau. de ca. cōf. et v. et Sede. in contrariū
consil. cclij. s.

LEX TERTIA.
Cum quis. In obligatione facti post mo-
ram succedit obligatio et actio
ad interesse. h. d. Et nō. q̄ dicit in summario. In nō.
q̄ interesse venit in petitione. Dicit enim agens, et nō
id q̄ interest. Pro hoc j. de verb. obli. l. stipulationes nō. v.
videntur. s. l. celsus. Et dicitur ter. in gloss. in l. j. in pn. de act.
emp. Opp. et videtur q̄ imo agat certi cōditione ad interesse,
vt j. si cer. per. l. certi cōdictio. in prin. Sic vt in glo. Quertig.
si est adiecta pena vtrum mouetur q̄ in principali obligatio,
ne deuenit? Examinari plene j. de verbo obli. l. stipulatio.
Et dicitur in l. p̄dia. j. de actio. emp. et est maxima questio, et
longa, et ideo non curō examinare hic.

ADDITIONE.
Cum quis. Pro concordia aduente q̄ l. Barto. in hac l. c.
quis. voluerit q̄ interesse veniat in petitione obis eo q̄ petat.
Sed huius voluisse allegatur in l. stipulationes non videtur.
ver. l. celsus. j. de verb. obli. Nō tamen cōtradicit, si bene in-
spiciatur Bar. non est firmat pedes in hac l. c. quis. et portus
sentit huius, dum subdit, et videtur q̄ imo ad interesse agitur.
Aliam sol. videtur sentire Bar. in hac l. cum quis. et dicit Bar.
in l. j. in iij. quest. prin. C. s. sen. que pro eo q̄ interest. s. q̄ aliud
in obligationib. dādi, et p̄nt dari alie solu. et dicitur Bar. in d.
ver. l. celsus. dum facit differentias in obligationib. defendenti-
bus ex cōtracibus nominatis et innominatis.

In ius vocati vt eant. Rub. vj.
Continuatio apparet, et specialiter ponā. j. rub. sequ. Opp.
ad rubricam, in ius rub. q̄ per satisfactionem quis euitat, vt
vadat ad iudiciū. Contra. C. de lit. conreit. auth. offeratur. glo.
hic. et. rit. l. j. et. q̄ aliud hodie, aliud olim, per dictā auct. hec.
Et dicit, q̄ h. loquitur de fideiussione, que datur nuntio de ve-
niendo ad iudiciū et ibi se presentando. aut hinc. offeratur lo-
quitur de alio fideiussore. s. de iudicio sicut. vt dicit s. rit. l. i. et per
Jac. de Bre. Quero qd vult dicere rubrica, satisfidē vel eant
dent? Respon. satisfiant, q̄ fideiussores inueniunt, eant dēnt,
q̄ fideiussores non inueniunt, vt probatur in aucten. generaliter.
de episcopi s. de clericis. C.

LEX PRIMA.
Dicto. Fideiussor veniēdo ad iudiciū
dā dari idoneus, et p̄mice perio-
ne habent vt idonee, et recusans ab eis recipere,
puniarur. h. d. cum l. seg. Quero que sit rō
legis. Et dicit vt in glo. Bre. quero, hic enumerat
q̄ tur que dā necessarie persone, quid de aliis. Et
dicit glo. idem in similibus, vt in gl. varia in l. se quen. sup. verbo.
eam necessitudine. q̄ intelligit Bulie. in alijs, qui in ius nō co-
guntur.

Zitel. V
dicitur dicere resti-
fuit. s. de accus. l.
fuit. s. alias sic
p̄tante nulli et
aratorna, vt in a
in alijs causis cu
deantur pro iudic
speciali. l. i. i. i. i. i.
gulare. l. q̄s ver
Car idonee.
sanguines der
cō dicitur d.
ritum de benefi-
et ceteram dicitu
perione, vt cum
Ne c
C. Juriscon-
erione oim
incipit ab in-
ms notari q̄
in us vocatu
fideiussore et
bucā p̄cedit
cum dicitur
vt q̄nt de m-
ec. Quis null
vent a ab eo p-
ram, et de boei
a ali sequente
vita rubrica co-
lido p̄p̄lo per
cus exponit
catus, et vt
reut. vt l. fe-
p̄dicta fecer
dabo vt tolli
modo ad nig
PPAYP.
sonam, vidi
cedat, q̄i ius
in i. do offi. de
foliare id, q̄
vide l. c. p̄o. conf
penā et mēci a
satur part. et
de exat. et l. lib
na cōmunitur
de Alig. consil

